

J

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2012CC103

Zaaknummer Klachtencommissie 2010T208(2)

datum uitspraak 29/05/2013

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats], te [land],

hierna te noemen: verzoeker,

juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te Leiden,

te voldoen door:

het Bisdom [plaats]-[plaats],

gevestigd te [plaats],

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland (namens verzoeker door mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken verstuurd bij brief van 5 april 2012) is ter griffie ontvangen tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 7 november 2011 met zaaknummer 2010T208(2), waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard, en de brief d.d. 17 december 2011, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Op 14 mei 2012 is ter griffie binnengekomen de brief van verweerder d.d. 11 mei 2012 met als bijlage het door verweerder ingevulde antwoordformulier en een anonieme brief die op 6 maart 2012 door verweerder is ontvangen en die betrekking heeft op verzoeker.

1.2 Bij brief van 13 juli 2012 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker heeft mr. Van Duyneveldt-Franken de schade van verzoeker bij brief van 23 augustus 2012 onderbouwd. Verweerder heeft bij mailbericht van 9 oktober 2012 medegedeeld af te zien van een nadere reactie op deze schadeonderbouwing.

Bij brief van 18 maart 2013 zijn door de voorzitter van de Compensatiecommissie nogmaals aanvullende vragen gesteld aan verzoeker. Namens verzoeker heeft mr. Van Duynveldt-Franken daarop geantwoord bij brief van 19 april 2013 (met bijlagen). Deze brief is ter informatie doorgestuurd naar verweerder en verweerder heeft bij mailbericht van 6 mei 2013 laten weten af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende uitzonderlijk seksueel misbruik.

Verzoeker is als bijna wees in [jaartal] op zesjarige leeftijd door het [instantie] van de straat gehaald en naar een [instelling] gebracht. (Wijlen) [naam] (hierna te noemen: [naam]) was rector en tevens pastor in de bijbehorende kapel. Na zijn eerste communie werd verzoeker door [naam] uitgekozen om misdienaar te worden. Na de mis moesten de jongens op bevel van [naam] helpen met omkleden waarbij de jongens zich geheel moesten ontkleden. [naam] gaf daarbij de jongens opdracht hoe zij elkaar moesten kussen en betasten, terwijl [naam] dan een van de jongens op schoot nam. Verzoeker moest hier ook regelmatig aan meedoen. Zo moest ook verzoeker bij [naam] op schoot zitten en hem kussen en oraal bevredigen. Na afloop kreeg hij een zogenaamde ‘koetjesreep’ (chocoladereep). Deze handelingen hebben ongeveer een jaar lang plaatsgevonden. Na een jaar heeft verzoeker het misbruik gemeld bij de hoofdzuster. Hij moest toen naakt op de speelplaats buiten staan met een bord om zijn nek met de tekst “ik ben een viezerik”. Hierna ‘mocht’ verzoeker niet langer misdienaar zijn en hield het misbruik weliswaar op, maar werd hij -zo stelt verzoeker- in toenemende mate lichamelijk mishandeld.

Uit angst voor [naam] durfde verzoeker niet meer naar de mis te gaan en verzon hij diverse uitvluchten om niet te gaan. Toen verzoeker zich eens bevuild had om niet naar de mis te hoeven gaan is hij nadien geslagen en onder afwisselend ijskoude en kokend hete douches gezet.

Vast staat dat gedurende een jaar [naam] ernstig inbreuk heeft gemaakt op zowel de lichamelijke als de geestelijke integriteit van verzoeker die bij aanvang van het misbruik zeer jong was (circa 7 jaar) en door zijn achtergrond zeer kwetsbaar.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen [naam] met zaaknummer 2010T208 (2), waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van een ‘uitzonderlijk geval van seksueel misbruik,’ zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Commissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op zeer jonge leeftijd, te weten circa 7 jaar oud.
- Het misbruik heeft een jaar lang voortgeduurd.
- Het misbruik bestond uit betasting en het moeten aftrekken en oraal moeten bevredigen van [naam], evenals het gedwongen moeten meedoen met het verrichten van ontuchtige handelingen tussen de jongens onderling.
- Er is sprake geweest van ernstige publieke psychische vernedering van verzoeker nadat hij het misbruik had gemeld bij de hoofdzuster en niet werd geloofd.
- Verzoeker is in het kader van het misbruik ook fysiek mishandeld, nadat hij uit angst voor [naam] uitvluchten had gezocht om niet meer naar de mis te hoeven gaan.
- Verzoeker was wegens zijn achtergrond en zijn (gebrek aan een stabiele) thuissituatie zeer kwetsbaar.

Het misbruik is op grond van de hiervoor genoemde omstandigheden als ‘uitzonderlijk misbruik’ als bedoeld in artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling aan te merken.

Ten overvloede merkt de Commissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

Algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een gedeeltelijke materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik en voor vergoeding van bijvoorbeeld gemiste verdien capaciteit.

Standpunt verzoeker over vermogensschade en causaal verband

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie d.d. 13 juli 2012 en van 18 maart 2013, waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van Duyneveldt-Franken namens verzoeker bij brieven van 23 augustus 2012 en 19 april 2013 -in aanvulling op hetgeen zij reeds bij brief van 5 april 2012 heeft geschreven- de vermogensschade van verzoeker nader onderbouwd. Deze brieven laten zich tezamen als volgt samenvatten.

4.3 *materiële schade* Op zijn 16e jaar heeft verzoeker het [opleiding] afgrond en heeft hij gekozen voor een baan als [beroep] en vanaf zijn 22^e jaar is hij vrijwillig uitgezonden naar [gebieden] ([land] en [land]). Volgens verzoeker is deze keuze toe te schrijven aan het seksueel misbruik in zijn vroege jeugd, waardoor de baan als [beroep] (met alle psychologische gevolgen daarvan) als een vlucht moet worden beschouwd. Hij heeft tot [jaartal] als [beroep] gewerkt en nadien tot [jaartal] (kortdurende) banen gehad. In [jaartal] is hij ziek geworden; vanaf [periode] heeft verzoeker uitkeringen op grond van de WAO ontvangen, aanvankelijk wegens gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, maar nadien wegens volledige arbeidsongeschiktheid in verband met toegenomen psychische klachten. Door een Post Traumatisch Stress Syndroom is terugkeer naar de arbeidsmarkt onmogelijk gebleken. De gederfde inkomsten worden door verzoeker begroot op €117.648,- (netto). Misgelopen pensioenrechten worden begroot op €68.112,- (netto).

Als gevolg van een extreem beschermende houding naar zijn kinderen, welke zijn oorzaak vindt in het seksueel misbruik, heeft verzoeker de schuld van een [incident], waarbij zijn zoon betrokken was, op zich genomen. Daardoor is verzoeker veroordeeld tot vergoeding van de schade van het [incident] van €40.000,- en hij heeft daarvoor enkele jaren in detentie gezeten gedurende welke periode verzoeker geen WAO-uitkeringen heeft ontvangen. Ten slotte stelt verzoeker circa €3.000,- aan reiskosten te hebben gemaakt voor behandelingen die hij sinds [jaartal] heeft ondergaan.

4.4 *immateriële schade* Naast de hierboven gestelde materiële schade stelt verzoeker ook dat hij aanzienlijke immateriële schade heeft geleden. Zo is hij niet in staat een normale relatie met mensen aan te gaan. Hij leeft zeer teruggetrokken in de bossen in een stacaravan en heeft weinig contact met anderen, onder wie zijn (klein)kinderen.

Verzoeker heeft op diverse momenten in zijn leven (zeer) agressief gedrag vertoond. Toen hij elf jaar oud was is door zijn toedoen een medeleerling om het leven gekomen en toen hij veertien jaar was heeft hij een ander kind zwaar verwond. Deze agressiviteit kan gelet op de leeftijd van verzoeker tijdens deze gebeurtenissen niet worden toegeschreven aan de latere ervaringen van verzoeker in oorlogsgebieden, aldus mr. Van Duyneveldt-Franken.

Verzoeker heeft nimmer adequate psychische hulp gehad. Tijdens zijn detentie is een psychologische rapportage van verzoeker gemaakt, maar verzoeker heeft toen geen melding gemaakt van het seksueel misbruik. Ook in [jaartal] en [jaartal] is hij onder behandeling geweest, maar door omstandigheden (ziekte van de therapeut en ziekte van verzoeker) is nooit toegekomen aan de oorzaken die ten grondslag liggen aan het in sommige opzichten (dis)functioneren van verzoeker. Verzoeker kan daarom geen psychologische rapportage overleggen waaruit het causaal verband tussen het seksueel misbruik en zijn (dis)functioneren blijkt. Ten slotte brengt verzoeker verergering (door stress en spanning) van zijn reumaklachten en bot-erosie in verband met het seksueel misbruik.

4.5 *conclusie* Verzoeker maakt aanspraak op toekenning van het maximale toe te wijzen bedrag op grond van het hem aangedane uitzonderlijk seksueel misbruik.

Standpunt verweerder over vermogensschade en causaal verband

4.6 Verweerder heeft bij mailbericht van 9 oktober 2012 verklaard af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel over de door verzoeker gestelde vermogensschade en het causaal verband met het hem aangedaan seksueel misbruik.

Overweging compensatiecommissie over omvang schade en causaal verband

Algemeen

4.7 Met betrekking tot de gestelde vermogensschade overweegt de Compensatiecommissie als volgt. Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt -aldus de toelichting- niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn.

Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende verzwarende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie substantiële schade als gevolg van het misbruik in dit geval voor de hand.

De Compensatiecommissie acht aannemelijk dat het door [naam] opzettelijk en frequent gepleegde seksueel misbruik, evenals de fysieke en psychische mishandelingen die plaatsgevonden hebben in het kader van het seksueel misbruik, hebben bijgedragen aan het niet evenwichtig kunnen uitgroeien en functioneren van verzoeker in zijn persoonlijk als óók in zijn arbeidzaam leven. De Compensatiecommissie acht het derhalve aannemelijk dat verzoeker als gevolg van het misbruik vermogensschade heeft geleden.

Andere factoren/materiële schade

4.8 Volgens verzoeker is bij hem door psychiater [naam], verbonden aan het [instelling], (overweging 2.3 uitspraak van Klachtencommissie) de diagnose posttraumatische stressstoornis (PTSS) gesteld. Dit wordt bevestigd door het overgelegde behandeladvies van [instelling] van [datum], opgesteld door een psychiater en psycholoog/psychotherapeut. Uit de verklaring van [datum] en het verzekeringskundig rapport van het UWV van [datum] valt af te leiden dat lichamelijke klachten van verzoeker geheel overschaduwde worden door ernstige psychische problemen. Deze psychische problemen worden enerzijds verklaard door een aanpassingsstoornis in het gedrag naar aanleiding van een ernstige ziekte alsmede door traumatische oorlogservaringen opgedaan in een [functie], anderzijds wordt uitdrukkelijk gewezen op het feit dat verzoeker van jongs af aan is getraumatiseerd en door die ervaringen is gevormd. Het seksueel misbruik in zijn jeugd wordt daarbij expliciet genoemd.

De oorzaak van de ernstige psychische klachten (waaronder de eerder PTSS) en het causale verband met het misbruik vallen niet met zekerheid vast te stellen. De Compensatiecommissie acht het wel aannemelijk en invoelbaar dat al die omstandigheden, waaronder het ernstige misbruik, aan het ontstaan van de klachten kunnen hebben bijgedragen. Daarbij merkt de Commissie op dat niet is komen vast te staan dat de keuze om deel te nemen aan buitenlandse militaire aangelegenheden geen verband houdt met de traumatische ervaringen van verzoeker als gevolg van het seksueel misbruik.

4.9 De als zeer moeilijk geduide gezinssituatie van verzoeker acht de Compensatiecommissie geen omstandigheid die in de risicosfeer van verzoeker ligt in die zin dat daarmee bij de bepaling van de hoogte van de compensatie rekening dient te worden gehouden.

4.10 De Compensatiecommissie is van oordeel dat het bestaan van een oorzakelijk verband tussen het seksueel misbruik enerzijds en het door verzoeker als schadevergoeding aan een derde betaalde bedrag ad €40.000,--, evenzeer als de door verzoeker aan het misbruik toegeschreven reuma/bot-erosieklachten niet of onvoldoende aannemelijk is, hetgeen ook te gelden heeft voor het door verzoeker omtrent zijn op 11 en 14 jarige leeftijd aan de dag gelegde agressieve gedrag, dat overigens geen relevante factor vormt bij het vaststellen van de omvang van de door het seksueel misbruik veroorzaakte vermogensschade

4.11 Gelet op alle omstandigheden van het geval acht de Compensatiecommissie het aannemelijk dat het verzoeker aangedane misbruik vermogensschade heeft veroorzaakt. Bij de vast-

stelling van de vermogensschade betreft de Compensatiecommissie de volgende omstandigheden die aanleiding zijn voor een vermindering van de hoogte van de toe te kennen compensatie. Vast is komen te staan dat verzoeker in de periode dat hij een WAO-uitkering genoot tevens inkomen als leidinggevend aannemer heeft genoten. Ook is vast komen te staan dat verzoeker in de periode [periode] wegens aan hem toerekenbare omstandigheden niet aan het arbeidsproces heeft kunnen deelnemen.

Nu de geleden vermogensschade niet concreet kan worden vast gesteld, zal deze -met inachtneming van voorgaande -moeten worden geschat.

Anonieme brief

4.11 De door verweerder overgelegde anonieme brief over verzoeker (die -naar het lijkt- gedateerd is op [datum] of op die datum bij verweerder is binnengekomen) waarin suggestieve uitspraken worden gedaan ten detrimente van verzoeker, laat de Compensatiecommissie buiten beschouwing onder meer omdat zij noch de herkomst noch de achtergrond van deze brief kan verifiëren.

Smartengeld

4.12 Met betrekking tot het smartengeld overweegt de Compensatiecommissie dat sprake is geweest van ernstig en langdurig seksueel misbruik, dat als 'uitzonderlijk' heeft te gelden. Met name de publiekelijke psychische vernedering nadat verzoeker het misbruik had gemeld en de fysieke mishandeling die ook in direct verband moet worden gebracht met het verzoeker aangedaan seksueel misbruik, beschouwt de Compensatiecommissie als ernstige verzwarende omstandigheden die zij toerekent aan verweerder. Dat geldt evenzo voor het feit dat [naam] willens en wetens verzoeker opzettelijk heeft misbruikt en daarbij misbruik heeft gemaakt van zijn positie (als rector van het kindertehuis en tevens pastor) en dat hij daarbij op de hoogte was van verzoekers zeer zwakke en kwetsbare (sociale) positie wegens zijn achtergrond, zijn gebrek aan een (goede) thuissituatie en de plaatsing in het weeshuis en zijn zeer jonge leeftijd. De ernst van het misbruik in combinatie met de verzwarende omstandigheden als hier genoemd, betreft de Compensatiecommissie uitdrukkelijk bij de vaststelling van de hoogte van het te bepalen smartengeld. Bij die beslissing speelt mee dat de toekenning van compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

Vaststelling hoogte financiële compensatie

4.13 Het voorgaande brengt de Compensatiecommissie er toe betaling van een compensatiebedrag te adviseren bestaande uit smartengeld en -ondanks summiere onderbouwing- voor een deel uit een vergoeding voor verlies aan vermogensschade, waarvan de omvang, zoals gezegd, redelijkerwijze zal moeten worden geschat. Alle feiten en omstandigheden in aanmerking genomen komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €70.000,-- geadviseerd dient te worden.

Voorschot

4.14 Op grond van artikel 4 van de Compensatieregeling dient een reeds eerder ontvangen tegemoetkoming in mindering te worden gebracht. Verzoeker heeft van verweerder een voorschot ontvangen ter hoogte van €50.000,--. Dit brengt met zich dat een te betalen bedrag resteert van €20.000,--.

Kosten rechtsbijstand

4.15 Verzoekster heeft nota's overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking komt een bedrag van €2.813,56.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijke seksueel misbruik' en dat het hierna te vermelden bedrag voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerder een bedrag van €20.000,- te betalen aan verzoeker alsmede ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €2.813,56 te betalen aan de rechtsbijstandverlener van verzoeker, beide bedragen te betalen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. K.H. F., de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 29/05/2013 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter